

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybcskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 286 szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadjatnak el
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, december 15.

Torontálvármegye az általános választói jogért.

Nagybcskerek, december 15.

Ismeretes, hogy Torontálvármegye törvényhatósága december 12-iki rendkívüli közgyűlésén foglalkozott az általános választói jog kérdésével.

A vármegye törvényhatósága, mely mindenkor buzgó híve volt a szabadelvűség nagy eszméinek, ezúttal sem zárkózott el a mai kor e nagy reformeszméje elől elhatározta, hogy azoknak a táb rához csatlakozik, akik ezt az eszmét mielőbb megvalósítani igyekeznek. Ezért a vármegye főjegyzőjének előadása alapján fölíratot fordult a törvényhozáshoz, hogy az általános választói jogot a nemzeti szempontok tekintetbevételével mielőbb valóra váltsa.

Dr. Vincze Erő megyei főjegyző most készítette el a fölíratot s az ékes tollal, mely áttekintéssel, meggyőző érveléssel megírt fölírat híven tükrözi vissza a vármegye törvényhatóságának érzeit, a melyekkel a nagy reformeszmé iránt viselkednek:

Íme a fölírat:

Mélyen tisztelt képviselőház!

Vármegyénk folyamatban lévő közgyűlésén tárgyalás alá vettük az általános választói jogosultságnak, országunk egész közvéleményét fogva tartó nagy ügyét. Nemcsak több társtörvényhatóságunk ily irányú levelei, de főleg az a tudat készített bennünket nézetünk nyilvánítására, hogy immár elérkezett azon idő, amikor e fontos kérdésben határozott állást kell foglalnunk.

S mi, mélyen tisztelt képviselőház, nem tekintve semilyen pártkeretet és felszabadítva magunkat a napi politika

minden behatásától, az általános választói jogosultság híveinek táborába álltunk. Lehet, hogy ezáltal ellentétbe kerülünk azon politikai párttal, melynek programját állandóan a magunkénak vallottuk, ellentétbe kerülünk annak lángoló hazafiságu s általunk egyformán nagyrabecsült vezérével, Tisza István gróffal, mégis az a meggyőződés, mely elhatározásunkban vezetett, a határozott színvallás hazafiúi kötelességének érzete hatalmasabb volt az évek hosszú során át megerősödött minden tárgyi és érzelmi köteleknél.

Azt tartjuk, hogy miként 1848-ban a rendi alkotmány helyébe lépett népképviseleti elv és parlamentaris kormányforma ifjította és erősítette meg nemzetünket, azonképen most is nemzetünk javát szolgáljuk s az elsatnyult parlamentarizmust kelljük új életre, ha a 48-ban proklamált ígét testé hagyjuk válni.

Reméljük, hogy a politikai életünkben már-már veszendőbe menő felelősségérzet feltámadva, a nemzet valódi belső erejét fogja a megszilárdult hatalom oly fokára juttatni, hogy ezáltal ősi alkotmányunk ellen intézhető minden támadásnak még gondolata is kizárt legyen.

S hogy a széles néprétegeknek az alkotmányos életbe való bevonása a kulturális haladással és a vagyonosodással karöltve jár, hogy ezáltal a főleg minálunk oly igen kívánatos polgári erőnyeket s ennél fogva a nemzetek politikai ellentálló képességét és valódi függetlenségét is növeli, azt a nyugat fejlettebb országainak példája igazolja.

Egy korlátját ismerjük csupán ez elvnek. És ez a mi soknyelvű országunkban, a magyarság történelmi supremáciájának megóvása. Nem kívánjuk mi

a nemzetiségek elnyomását avagy jogfosztását. Ezeresztendő törtéánkban soha sem akadunk ennek nyomára. De fentartani és fejleszteni kívánjuk ez ország nemzeti jellegét, magyarságának erejét, melyet soha semmiféle általános emberi elvnek fel nem áldoznánk. Ily ellentéteket azonban igaz megnyugvásuinkra mi nem látunk.

Sőt bizva-bizunk nemzetünk államfenntartó nagy-tehetségében, a történelem tanulságaiban és a mélyen tisztelt képviselőház bölcsességében, hogy a népjogok általánosítása csak a magyar nemzet üdvére fog szolgálni.

Városi közgyűlés.

Nagybcskerek, december 15.

Nagybcskerek rend. tanácsu város képviselő-testülete december hó 18-án d. u. 3 órakor rendes havi közgyűlést tart, a melynek tárgysorozata a következő:

1. A m. kir. belügyminiszter határozata Nihilcs Miklós és Natália gyámpénztári tartozása tárgyában.
2. A m. kir. belügyminiszter jóváhagyó határozata a csendháborításról alkotott szabályrendelet tárgyában.
3. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete a Plechl Szilárd-féle alapítvány tárgyában.
4. A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium leirata a keskenyvágányu vonatnak a város területéről való kihelyezése tárgyában.
5. Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának jóváhagyó határozata az 1904. évi számadások tárgyában.
6. Ugyanannak határozata a vármegye székházának világítása tárgyában.
7. Ugyanannak jóváhagyó határozata a városi színház bérbeadása tárgyában.
8. Ugyanannak jóváhagyó határozata Izek János házmester fizetése tárgyában.
9. Ugyanannak jóváhagyó határozata Berberszki Mita tartozásának leírása tárgyában.

A „TORONTÁL” tárcája.

Buffalmacco tréfája

A firenzei Buonamico Christofani, akit jóízű humora miatt Buffalmaccónak neveztek, Andrea Pafi festő és zeneművész műtermében végezte tanulmányait. Pafi korának egyik legügyesebb mestere volt. Amidőn Apollonius San-Marco falait új mozaik-lapokkal látta el, Pafi Velencébe utazott s itt ravaszága és ügyessége révén elcsente a görögök féltve őrzött titkát. Amikor visszatért hazájába, oly gyorsan terjedt el a híre, hogy alig győzött a megbízásoknak eleget tenni. Egész nap szakadatlanul dolgozott valamelyik templomon vagy kápolnán. Krisztus életéből vett jeleneteket festetett, vagy a prófétákat, patriarchákat festgette.

És amikor kedvet kapott, hogy a görög iskola szerinti fesse meg freskót, annyira kapóssá lett, hogy pihenni is alig ért rá s tanítványainak sem szentelhetette idejét.

Ezeknek ezt szokta volt Pafi mondogatni:

— Azok, akik ősmerek a sokat érő titkot, amelyet érvényesíthetnek művészetükben, azokra az eszmékkel és kezükkel folyton sikerek után kell törekedniök, hogy az életben pénzt, haláluk után dicsőséget szerezzenek. És ha én öreg napjaimra nem szünök meg dolgozni, nektek is dolgoznotok kell, annál is inkább, mert ti fiatalok vagytok.

Tanítványainak már éjjel után fel kellett kelniök. Buffalmaccónak ez ugyan szörnyen nehezére esett, mert szerette az éjjeleket átmulatni, vagy az utcákon csavargott. Rendesen későn feküdt le s oly mélyen aludt, amilyen mélyen csak egy nyugodt lelkiismeretű ember aludhat. És amikor Pafi rekedt hangja felverte mély ál-

mából, nem tudott feltápászkodni, hanem a másik oldalára fordult. De a mester nem tágitott s ha ez sem használta, lehuzta róla a takarót s hideg vízzel ébresztette föl Buffalmaccot.

Buffalmacco kábultan botorkált föl a hideg műterembe, hogy festéket dörszöjjon össze. E közben pedig csendesen átkozódott s azon járt az esze, mi módon tudná a jövőben mesterét megboszantani. Hába törte a fejét, de egy napon mégis kieszt valamit.

Hogy tervét keresztül vihasse, várnia kellett, amíg mestere elhagyja a házat. Pafi, amint megvirradt, rendszeren elfogyasztott három koméy tojást s egy palack bort, de igen gyakran magával vitte reggelijét. Mielőtt távozott hazulról, kiosztotta tanítványai között megbízását s azután elment, hogy a San Giovanni templomon dolgozzék. Mozaik-munkán dolgozott s az anygálokat rakta ki, majd a világteremtéséből való jeleneteket és bibliai jeleneteket örökített meg.

Ez a munka sok pénzt és nagy dicsőséget szerzett neki.

Amint a mester eltávozott, Buffalmacco hozzálátott tervé kiviteléhez. Lement a pincébe, amelyben pékműhely volt, ebben a pékműhelyben bizony elég szép számban élésködték a nagyobb fajta rovarok.

Abban az időben, amikor az országban a háboru dühöngött, Toscanában két néven neveztek el ezeket a rovarokat. A firenzeiek sienaiaknak, ezek pedig firenzeieknek nevezték el a ferge állatkákat.

Buffalmacco jóízűen nevetett, amikor látta, hogy a „pincelakók” riadtan futnak előle.

— Oh, oh, ma igen rossz kedvűek! Amiért nem kedvelik a tavaszt, Jupiter megbüntette őket. Arra kárhoztatta őket, hogy a sötétben csuszszanak, mászzanak s ezzel figyelmeztessék az embereket arra, hogy tavasz is van az élet-

ben! — így gondolkozott Buffalmacco, aki mindenben meglátta az élet szimbolizmusát s aki azért épp úgy szerette a vig lakomát, a szép nők társaságát, mint télen a meleg szobát és a jó ágyat.

De nem azért ment le a pincébe, hogy ott filozofálkodással töltse idejét. Csakhamar összefogdosott két tucat állatkát s egy kis zacskóba rejtette. Szobájában az agy alá rejtette el zacskóját s azután visszatért a műterembe, hol társai, Bruno és Calandrino már javában dolgoztak.

Buffalmacco, aki, ha komoly munkáról volt szó, nem maradt társai mögött, felment létrájára s szorgalmasan dolgozni kezdett. Egy angyal szárnyait festette nagy buzgalommal s egész nap munkája mellett volt. Amikor Pafi hazatért, meg is dicsérte Buffalmaccot.

— Látjátok — szolt a többiekhez — ezen a szárnyon tökéletes a színelrakás. Buffalmacco még sokra vihethet, ha derekasan buzgólkodik, de ő többet törődik az evéssel és ivással, csak kártartó szorgalom hozhat létre igazi eredményeket. Calandrino ugyan szorgalmasabb, de ő meg ostoba.

Ezután szó nélkül otthagya őket s konyhájába vonult, hogy elköltse lakomáját, majd pihenni tért s mély álomba merült.

E közben Buffalmacco a városban csatangolt s felkereste azokat a helyeket, ahol jó bort kapni. Azután hazatért s még elég jókor ért haza, mert Pafi még aludt.

Azután elővette a zacskót és sorra kiszedte belőle az állatkákat s egy-egy kis viaszgyertyácskát ragasztott a hátukra. Amikor meggyújtotta a gyertyácskákat, vad futásnak eredtek a bogarak.

Rémülten cikáztak keresztül-kassul a padlón, meg-megálltak, majd forgolódni kezdtek. Buffalmacco az ágyából nézte a „tüzijátékot” s meg

10. Ugyanannak jóváhagyó határozata a Petrovics- és Garay utcák sarkán levő ház eladása tárgyában.

11. Ugyanannak határozata az ovoda segély felemelése tárgyában.

12. A vármegye főispánjának leirata a nagybecskereki anyakönyvvezetői állás tárgyában.

13. Alispáni rendelet a piaci szabályrendelet tárgyában.

14. A városi jövedéki bizottság jelentése az uralgó drágaság tárgyában.

15. Ugyanannak jelentése a borítal és hus-fogyasztási adó megváltása tárgyában.

16. A pénzügyi bizottság javaslata az 1906. évi költségvetés tárgyában.

17. Ugyanannak javaslata a főgimnáziumi világi tanárok nyugdíja tárgyában.

18. A városi villanyvilágítási bizottság javaslata a létesítendő városi vízvezeték tárgyában.

19. Ugyanannak javaslata a város tartozásának mikénti rendezése tárgyában.

20. Hivatalos jelentés a város részére szükséges könyvkötő munkák biztosítása tárgyában.

21. Hivatalos jelentés az október—november havi pénztarvizsgálatról.

22. A városi tanács javaslata a közösi és árvapénzek mikénti elhelyezése tárgyában.

23. Ugyanannak javaslata a Dujákovic féle ház eladása tárgyában.

24. Ugyanannak javaslata az Engel Ferenc-féle internátusnak adandó fagesély és villanyvilágítási kedvezmény tárgyában.

25. Ugyanannak javaslata szervezett munkások által alapítandó tanfolyam céljaira szükséges világítás engedélyezése tárgyában.

26. Ugyanannak javaslata bégai vashid alapnak a rakpartvámpénztárba való beolvasztása tárgyában.

27. Ugyanannak javaslata a városi kiségitő végrehajtó további alkalmazása tárgyában.

28. Ugyanannak javaslata Preisinger András illetősége tárgyában.

29. Ugyanannak javaslata Baras Zeigmond illetősége tárgyában.

30. Ugyanannak javaslata Meszmann József illetősége tárgyában.

31. Ugyanannak javaslata özv. Király Antalné illetősége tárgyában.

32. Ugyanannak javaslata néh. Ruzsicska György illetősége tárgyában.

33. A városi rendőrkapitány betérjezi a II—III. évnegyedről szóló eseményi jelentést.

34. Fülep György m. kir. állatorvosnak kérvénye nyugdíj járuléka visszaterítése tárgyában.

35. Menházi élelmezési vállalkozó kérvénye a tápdíjak felemelése tárgyában.

36. A nagybecskereki tanonc iskolai tanítók kérvénye az 1905/6. tanévre adandó 50—50 korona pótlék iránt.

És a netán beérkező tárgyak.

volt elégedve magával. A bogarak eltűntek a homályban, csak a fénysávok látszottak zavaros össze visszaságban.

Most megszólalt Pafi mester:

— Buffalmacco! Buffalmacco! Kelj fel te bolond! Mindjárt ránk virrad. Kelj fel te lusta fickó! Hát nem hallod? Azt akarod talán, hogy a fűlednél fogva cipeljelek elő?

Hy módon keitegette tanítványát a mester. Amikor szavaira nem kapott választ, lemaszott ágyáról, hogy beváltsa fenyegetését.

Ere vart Buffalmacco. Amikor hallotta mestere lépteit, fának fordult s erősen szinlelte az alvást. Pafi a lépcsőről kiabált:

— Hé, álomszuszék! Majd felzavarlak én mindjárt az álmódból!

Azután felrántotta az ajtót.

De amikor észrevette a tüzesikokat a padlón, elakadt a szava s egész testében remegett.

— Ezek bizonyára ördögök, vagy gonosz szellemek. Bizonyára számtani szabály szerint keringenek. Itt a démonok, hogy kifejezzék a festő iránt érzett gyűlöletüket. Ez a szerencsétlen fickó mélyen alszik, amikor ezer és ezer ördög futkos itt. Bizonyára Lucifer gyújtotta meg a gyertyácskákat. Ezek az ördögök Buffalmaccot is el fogják vinni. Sok mozaikban megörökíttettem ezeket az ördögöket, van okuk, hogy rám haragudjanak.

E gondolatokkal nőttön-nőtt rémülete s gyorsan visszament, hogy felhuzza cipőit s egy-egy félnék pillantást vetett tanítványa szobája felé. Csaknem leesett a lépcsőközön, oly gyorsan hagyta el az ördögök tanyáját.

Buffalmacco takarója alatt nevetett s ezen a napon végre kialudhatta magát.

Ezentul Pafi mester sohasem merete Buffalmaccot reggeli álmából felzavarni.

Anatole France.

A tuberkulózis ellen.

A megyei tüdővészellenes egyesület ismételt felhívása és kérése.

A társadalmi bajok enyhítése manapság jóformán kimerítette a humanizmus forrásait és mégis indokolt merészséggel fordulunk megyei közönségünkhöz, újból kérvény, hogy minél nagyobb számmal egyetünkbe lépni sziveskedjenek. A szanatóriumok működését teljesen méltányolva, egyelőre azért választottuk a dispensairek szervezését, mert előbbiek nem terjedhetnek ki a sokaságra, míg utóbbiak a védekezés iskolái lesznek, kitanítván a beteget, miként ápolja magát, a családtagokat miként oltalmazzák meg maguk, további célnak a lakások sterilizálása és az alkoholizmus elleni küzdelem. Alapító tag 100 koronával, rendes tag 2 koronával járul az egyület céljaihoz. A már jelentkezett tagokat értesítjük, hogy a folyó évre eső tagdíjakat az egyidejűleg szétküldött postabefizetési lapokkal kérjük.

Nagybecskerek, 1905. évi december 15-én.

Dr. Kuszing János,
titkár.

Dr. Piechl Szilárd,
egyleti elnök.

H I R E K.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

December 18. Megyei közegészségi bizottság ülése

18. Városi közgyűlés.

22. Karácsonyünnep a nőegyleti ovodában.

1906. január 8. Közig. bizottság ülése.

— A kultúregyesület olvasóhelyisége. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület agilis munkássága, mint ismeretes, egy új hézagpótló hasznos kulturintézménnyel gyarapította a várost. Ez a kulturintézmény az egyesület ingyenes olvasóhelyisége, a melyet a Váraljai-utca 9. sz. házban rendezett. Az olvasóhelyiséget tegnap délután nyitotta meg az igazgatóság, a melynek részéről megjelentek dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző igazgató, dr. Várady Imre orsz. képviselő, Jeszenszky Nándor, Mayer Rezső, Somfai János, továbbá Szöllössy Károly. Miután dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző megnyitottak jelentette ki az olvasóhelyiséget, az igazgatóság megtekintette berendezését, a melylyel valóban olyant nyújt a népnek, hogy az hasznosan művelődhetik az olvasóhelyiségben. Az olvasó két szobából áll, megfelelő olvasóasztalakkal. A látogatóknak tíz hetilap, képes folyóirat, élelclap, szaklap áll rendelkezésére, azonkívül tetszése szerint olvashat könyveket is. Gondoskodott arról is az igazgatóság, hogy aki írásbeli munkáját akarja elvégezni, az olvasóhelyiségben rendelkezésére áll íróasztal a hozzávaló felszereléssel, amit mind díjtalanul használhatnak az olvasóhelyiség látogatói. A helyiséget villamos világítás világítja meg s amíg nyitva van, állandóan fűtik. A helyiséget, mint már említettük, mindenki ingyen látogathatja s csak egy igazolójegyet kell kérni a titkártól. Nyitva van mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig d. u. 2 órától este 10-ig. E rövid ismertetésből is látni való, hogy milyen előnyt nyújt az olvasóhelyiség a népnek s a kultúregyesületet ez intézmény létesítéséért valóban a legteljesebb elismerés illeti.

— A keresztyén nőegylet estélye. A nagybecskereki keresztyén nőegylet kitűnően sikerült estélyt rendezett tegnap este buzatéri melegedője javára. Az estélyen, mely a polgári iskola dísztermében folyt le, nagy közönség vett részt, a melynek az egyesület vezetősége élvezetes előadásokkal kedveskedett. Volt ének, szavalt, allegorikus képlet, továbbá Sörös Béla budapesti ev. rev. lelkes nagyhatású szabad előadást tartott. Az estély változatos mű-orát a közönség mindvégig élénk tetszéssel kísérte s az előadókat zajosan megtapsolta. Az estély sikerét főleg Szalay Józsefné urnó buzgólkodása mozdította elő, de a nőegylet egész vezetőségét is teljes elismerés illeti.

— A karácsonyi és újévi munkaszünet. A kereskedelmi miniszter értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy december 24-ére és 31-ére a karácsonyi és újévi nagy forgalom miatt a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt fel függesztette.

— A póttartalékosok utiköltsége. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben meghagyja, hogy a vagyontalan póttartalékosok és tartalékosok, akiknek tartózkodási helyük a bemutatási állomástól tizenöt kilométernél távolabb van, mind bevonulásuk, mind a nem tényleges viszonyba való visszahelyezésük alkalmával utiköltséggel látandók el. Abban az esetben, mikor a tartózkodó hely a magyar állam területén kívül van, az utipénz csakis a magyarországi határtól jár.

— Öt órai tea a kaszinóban. Tegnap délután volt a kaszinóban az első öt órai tea, amelyen szép számmal jelentek meg a kaszinó tagjai és az általuk bevezetett vendégek. Ott volt dr. Dellimánics főispán és dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző is. A résztvevők igen jól érezték magukat s késő estig voltak együtt fesztelen társalgás mellett.

— Az 1906. évi utóállítások. A vármegye alispánja rendeletileg közli, hogy a cs. és kir. 29. hadkiegészítő kerületi parancsnokság területére szervezett utóállítási bizottság az 1906. évben Nagybecskereken, a Rezső-laktanyában következő napokon fog működni: Január hó 5., 20. Február 5., 20. Március 5., 20. Április 5., 20. Május 5., 12., 21., 28. Június 5., 20. Július 5., 20. Augusztus 6. Szeptember 20. Október 5., 20. November 5., 20. December 5., 20. Megjegyzi az alispán, hogy az esetre, ha az országgyűlés az utóállítást oly időben szavazza meg, hogy a fősorozás a rendes időben megtartható lesz, március és április hónapokban utóállítás nem tartatik, ellenkező esetben azonban igen. Utóbbi esetben május hónapban csak 5. és 21. én fog működni. Minden körülmények között a fősorozás hónapjaiban szünetelni fog az utóállítási bizottság működése. Bármely hónapokban tartassék meg a fősorozás, az utána következő hónapban, nem két, hanem négy napon át fog működni és pedig: 5., 12., 20. és 27., illetve amennyiben e napok valamelyike vasár- vagy ünnepnapra esnek, a reá következő legközelebbi hétköznapon. Polgári elnökül kiküldi az alispán Szilágyi Albert megyei aljegyzőt, polgári orvosul dr. Piechl Szilárd megyei főorvost, ez utóbbi helyettesül dr. Nónay Pál központi járási orvost. Mindaddig, míg az utóállítási bizottság gyűléseleg meg nem szavazzatik, az utóállítási bizottság az eddigi megszorított hatáskörben működhet.

— Az alispán a magyar iparért. Jankó Ágoston alispán a következő rendeletet intézte az összes közigazgatási hatóságokhoz: Régi panasza hazai papirgyárosainknak, hogy a hatóságok nem fordítanak figyelmet arra, vajjon a nyomtatványokhoz szükséges papir hazai gyártmány-e vagy sem. Miért is felhívom címet, hogy hasson oda, mikép az irodai papirszükséglet szállításával megbízott kereskedő lehetőleg magyar papírral lássa el hivatalát. Jankó s. k., alispán.

— Kié a választójog? Az általános választói jogért való küzdelem idejében aktuálisak egyik olvasónknak hozzánk intézett következő sorai:

„Egy embernek volt ezer disznója és ennélfogva választói joga. Jött a sertésvész, megdöglöttek a disznók, tönkrement az ember, elvesztette a választói jogát. Kinek van hát Magyarországon választói joga? Az embernek-e, vagy a disznónak?”

Őszintén szólva, nem merünk rá felelni.

— A levesosztó. Az „Isko” gyermekbarát-egylet, mely városunkban a jótékonyaság terén évek óta elsőrangú vezérszerepet visz, ez idén is, — bár régi tradíciójához híven, csöndben, feltűnés nélkül, — de annál intenzívebb mértékben teljesítette kitűzött, üdvös feladatát. A tanév kezdetén több száz könyvet osztott ki a szegény tanulók között, a téli hideg beálta előtt 60 szűkölködő gyermeket látott el lábbelivel és ruhával, tegnap pedig megnyitott egyik városunkban páratlanul álló intézménye, a levesosztó, amelyben az iskolától messze lakó növendékek meleg ételt kapnak. A tegnapi megnyitó is teljes csöndben folyt le. Nem volt azon ünnepi gyűlekezet, de a vigan falatozó, közel száz gyermek örömtől sugárzó arca többet mondott minden ünnepi beszédnél. Vajha sikerülne ezen Menczer Lipót buzgó és lelkes vezetése alatt álló együletnek ezentul is megnyerni a társadalom felbuzdulását és támogatását, hogy humánus feladatát fokozódott mértékben teljesítve, minél több gondot és nélkülözést megszüntessen.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, december 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Fejérváry Géza báró miniszterelnököt a király ma délelőtt 10 órakor magánkihatalgatósan fogadta, akinek a miniszterelnök jelentést tett a helyzetről. Fejérváry az újságíróknak kijelentette, hogy nincs döntés s holnap is Bécsben marad.

Mi lesz?

Budapest, december 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Felhivatalos oldalról konstataciók, hogy a helyzet ugyanaz maradt. A békét mindenki óhajtja. Óhajtja a korona. Óhajtja a kormány. Sőt ha a vágy hőfokát mérhetnők, talán a kormány leginkább. És egyenesen blaszfémia volna feltételezni, hogy a koalíció vezetői is szerelmesek lehetnének a harc folytatására. Hiszen a válság már eddig is olyan irtózatot politikai, államkerkölési és gazdasági károkat okozott, hogy nem lehet olyan magyar ember, aki ezt a harcot magáért a harcért folytatni akarná.

Arról a reménységről, hogy december 19-ikéig rend és béke lesz az országban, ma már nyilván le kell mondanunk. Am mi akadály lehet annak, hogy december hó 19-ike után a békefőrekvés a helyes irányban keressék érvényesülésüket? A helyzet bárminő bizonytalan, két tényező mindenestre adva van. És mindkettő megnyugtató. Az egyik az, hogy a harcot okvetlenül, csak magáért a harcért a koalíció sem akarhatja. A másik pedig az a tény, a melyre építeni bizonyossággal lehet, hogy a koalícióval szemközt álló tényező a jelzett feltételek mellett szívesen hajlik a békére.

Szell és Lukács László tanácskozása.

Budapest, december 15. (A „Torontál” ered. táv.) Szell Kálmán ma délelőtt Lukács Lászlóval a nemzeti kaszinóban találkozott, ahol egy félóraig tanácskoztak. A tanácskozásról pozitív hír nincsen.

Samassa bíborossága.

Budapest december 15. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsből sürgönyzik: Samassa József bíbornok, egri érsek tegnap délután ideérkezett. A bíbornoki kalap föltételének ünnepies szertartása holnap, szombaton lesz az udvari plébánia-templomban. A szertartáshoz a pápa küldötte kíséri az új kardinálist a templomba. Az udvar bevonulása után megkezdődik a szertartást megelőző mise. Ezután ő fel sége fölteszi a barettet az új kardinális fejére, mire Te deum következik, melynek végzetével az új kardinális a főpapi áldást osztja. Ő felsége hétfőn délelőtt külön kihallgatáson fogadja a bíbornokot Muccioli gróffal, a pápai nemesi testőrség tagjával. Don Zapletal József pápai követ, aki a bíbornok kinevezéséről szóló pápai levelet hozza, ma Rómából ideérkezett.

A katonák karácsonya.

Budapest, december 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hivatalos helyről nyert értesülés szerint alaptalan egy bécsi lapnak az a híre, hogy a hadügyminiszter az összes magyarországi hadtestekhez rendeletet intézett, amelyben utasítja őket, hogy a katonák karácsonyi szabadságolását a legszűkebbre korlátozzák és a tiszteknek is csak a föltétlenül szükséges esetben adjanak karácsonyi szabadságot. Ilyen vagy hasonló intézkedés egyáltalában nem történt.

Az orosz forrongás.

Budapest, december 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, Revalban a fölkelők egy tábornokot és egy ezredest agyonlőttek.

Budapest, december 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári jelentések szerint a pénzügyi pánik egyre növekedik. A pétervári bankokból naponként másfél millió rubelt szednek ki. A hadsereggel szemben nagy a bizalmatlanság.

Luccheni megőrült.

Budapest, december 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Genfből táviratozzák: Lucchenin, Erzsébet királyné gyilkosán a börtön orvosa fáz elneháborodottság jeleit észlelte. A gyilkos már többször örfjögött, úgy hogy a börtön földalatti celláiba kellett zárni. — Egy másik távirat azt jelenti, hogy Luccheni a börtönigazgatót és két őrt mag akarta gyilkolni. Az örfjögött láncraverték.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. december 15

A közszáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszvidéki új	76	17.—	17.20	79	17.35	17.70
Pestvidéki új	76	16.70	17.05	79	17.15	17.50
Bánsági új	76	16.90	17.25	79	17.50	17.55
Bácskai új	76	17.10	17.35	79	—	—
Rozs elsőrendű					13.85	13.95
„ másodrendű					13.45	13.55
Árpa takarmány					14.70	15.—
„ égetni való					—	—
„ sörfőzésre való					—	—
Zab					14.70	15.—
Tengeri bánsági					—	—
„ másnemd					—	—
Ropos káposzta					—	—
„ bánsági					—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, december 15. (A nagybecsereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak nagyjából változatlanok. Deli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.16	—
Buza (1906. októberre)	16.74	—
Rozs (áprilisra)	14.12	—
Tengeri (májusra)	13.64	—
Zab (áprilisra)	14.24	—

Közgazdaság

□ Szarvasmarha-díjazás. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület sikerült szarvasmarha-díjazást rendezett folyó hó 10-én Szakálháza községében. A díjazásra 200 drbot meghaladó szarvasmarhát hajtottak föl. A tehének elbírására alakult zsüri Pettkó Zoltán h. főszolgabíró elnöksége alatt, az üsző és borjúkat elbíráló zsüri Heinrich Géza gazd. egyesületi titkár elnöksége alatt működött. A díjazás eredményeként kihirdetett, hogy I-ső tehéndíjakat Pelzmann Gábor (T.-Remete) és Grosz Miklós (Kovácsi), — II-ik tehéndíjakat Götz János (Szakálháza) és Schuch János (Uj-Bessenyo), — III-ik tehéndíjakat Winkler János, Ortinau Béla (Szakálháza), Némédi János (Vadászerdő), Schuch Mátyás (Uj-Bessenyo) nyertek. Üsződíjakat a bíráló-bizottság következő állattulajdonosoknak ítélte meg: I-ső üsződíjakat Gerresz Antal (Szakálháza), Takács Vince (Uj-Bessenyo), — II-ik díjakat Becker Péter (Németszentmihály), Reicz Mihály (Szakálháza), — III-ik díjakat Jung János, Braun Miklós és Szabó Imre (Szakálháza). Ezekon kívül diszoklevelet ítélte meg a bíráló-bizottság Jeszenszky Béla nagybirtokosnak az általa kiadott szép fajtehenekért és borjúkért, továbbá Pelzmann Gábor temesremetei lakosnak gyönyörű üszőjéért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecsereken, 1905. évi december hó 15-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.90 korona
kétszeres		7.—
rozs		7.—
árpa		6.40
zab		6.40
kukorica		6.30
uj		17.80
repce		1.—
széna I.		6.—
„ II.		5.—
szalma I.		4.—
„ II.		3.—
burgonya 1 kilogr.		—10
marhahus I. 1 kilogr.		1.12
„ II.		1.04
borjú hus		1.80
disznó hus		1.40
juh hus		—95
zsir		1.68

— Kedélyes esték. A tanfolyamhallgatók ilyen elnevezésű tea-estélyeinek sorozatát a vasárnap, 17-én este 8 órakor a kaszinó vendéglő nagytermében tartandó estély nyitja meg, amelynek műsora a következő: 1. Megnyitó. Tárja Martini Károly. 2. A tolvaj (monolog). Elmondja Márta Nándor. 3. Népdaok. Cigánykísérettel: énekli Nédcs Mihály. 4. Részlet a „Helység kalapácsa”-ból. Szavalja Heszky László. 5. Humoros felolvasás. Tárja Kéry Sándor. 6. Az Ur itél. (Várady A.) Szavalja Ferenczy Géza. Az estély folytatása tánc. Külön meghívók nem adnak ki; a rendezőség az érdeklődőket ezuton ismételtelen tisztelettel meghívja. Belépő díj személyenként 1 korona. A hölgyeket kéri, hogy egyszerű ruhában jelenjenek meg.

— Adakozás Kiss Ernő szobrára. Kiss Ernő szobrára újabb a következő adakozások történetek:

Községi bíró Komárom-Fuss 4 korona 68 fillér, Községi bíró Nagy-Surány 26.90, Tonka Mátyás Klári 14.50, Valent Béla ev. tanító Tót-Aradác 4.—, Kistorák község adománya 25.—, Állami népiskola tanító Beresztóc 3.20, Előjáróság Terecske 9.—, Körjegyző Ados-Ujváros 1.60, Mindszent Község 10.20, All. erdőhivatal Fogaras 4.—, Nagyszombi honvéd gyalogezred 3. zászlóalj 5.50, Nagysinki járás főszolgabírája 7.10, Körjegyző Tarkány 2.90, Krarochvilla Ferenc Szer. d 7.10, Szekesfehervári honvéd gyalogezred 1. zászlóalja 1.—, Községi bíró Kólnó 10.08, Zsombolya község előjárósága 5.90, Schmer Miklós Ernesztháza 2.10, Állami igazgató-tanító Alibunár 4.40, Előjáróság Vári 14.20, Községi bíró Radnóth 7.18, Körjegyző Marosbogath 15.40, Marthi István Kérdiszentlélek 5.20, Körjegyző Kásonujfalu 1.—, Kispeszt község 5.—, Valint Mártonné 3.40, Kracsnu Pavel bíró Románpetre 9.50, Kaszó Ferenc Szürte 4.30, Csendőrsz Szin 1.10, Községi előjáróság Enying 17.—, Községi bíró Szabéd 4.80, Szeint Bálint Brassó 25.—, Előjáróság Bácsfalu 6.—, Községi bíró Ujszász 5.10, Községi bíró Vanonk 10.68, Községi bíró Csabrendek 8.30, Csendőrség Jászberény 21.60, P. lis község előjárói 13.—, Viski Márton Szokolya 2.40, 1. honvéd gyalogezred 2. zászlóalj Budapest 6.—, Schweiger Bertalané Temesvár 20.—, Csendőrs Jánosda 150, Magyardiószeg község 3.—, Faragó Lajos Török-Kanizsa 1.—, Szabó Samu Hodgya 2.—, Községi bíró Vizslás 8.88, Csendőrs Gyanta 2.—, Igazgató-tanító Bogáros 7.83, Balogh Áron Kéz-Semjen 1.—, Palánka község 3.—, Előjáróság Tószeg 2.34, Előjáróság Csepel 3.—, Pecszenovits Milan tanító Csenta 6.40, Haaj Béla igazgató-tanító Homoc 6.88, Erdődy Károly R.-Peterd község 1.90, Bősárkány község 2.—, Schaller Ede Tob 10.20, M. k. gazd. tanintézet tanári kara Keszthely 8.—, Szilágy-Somlyó város rendőrkapitányi hivatala 8.—, Gazdagh János Huszt 16.—, Martin Tivadar Zombor 4.50, Veres Imre főbíró Zsóka 13.60, M. k. földtani intézet Budapest 14.88, Tyrin Oresztia bíró Csene 11.90, Csendőrs Bruckenau 1.—, Olár György Vég-sztmihály 6.18, Bódi András bíró Ürmös 13.50, Előjáróság Erdőbánya 9.28, Előjáróság Esztár 3.—, Előjáróság Ugad 10.—, Csécs Gyula Egyek 4.05, Főszolgabíró Nagyszalatna 9.—, Brszha Ede Liptószentmiklós 7.30, Főszolgabíró Czell-dömök 2.—, Köpégi bíró Daka 3.60, Pénzügyőri szakasz Várhely 6.80, Szabó D. Balint bíró Szilágy-Nagyfalu 7.30, Balázs András községi bíró Valaszt 2 korona 18 fillér. (Folytatjuk)

— Ellopott községi pénzeszkény. Dezestről írják, hogy ott múlt héten éjjel ismeretlen tettesek a községhezba betörték és a pénzeszkényt, melyben 1440 korona készpénz volt, ellopták. A környék összes csendőrsége hozzálatott a nyomozáshoz és sikerült is a vaskasszát Dezestről nem messze a Poganyest patakban megtalálni. A tettesek ugyanis, miután a kasszát feltörték és a benne levő pénzt kivették, a patakba dobták. A pénzeszkény betörés ellen biztosítva volt. A nyomozás folyik.

Öngyilkosság. Mint Lugosról jelentik:

Straján Jakab, a lugosi kerületi betegsegélyző-pénztár titkára, a napokban este lakásán az ágyba fekve, forgópisztolyal föbe lötte magát. Mire hozzátartozói a durranást hallva, szobájába beszaladtak, már halott volt. Zilált anyagi viszonyai adták a nagy családot hátrahagyott öngyilkos kezébe a fegyvert, kie gondolattal már rég idő óta foglalkozott.

Farsangi naptár.

December 17. A közg. tanfolyam tea estélye.
 „ 31. A Harmonia estélye.
 „ 31. A nagybecsereki polgári dalegylet Szilveszter-estélye.
 „ 31. A kereskedő ifjak Szilveszter-estélye.
 „ 31. A könyvnyomdászok szakegyletének Szilveszter-estélye.
 „ 31. A munkásképző- és társas-egylet Szilveszter-estélye.
 1906. febr. 3. Az izr. nőegylet jelmezestélye.
 „ 24. A jótékony nőegylet estélye.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Mődöséről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versez, Autalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Mődösra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

33187. szám. 1905.

1051—3.2

Pályázati hirdetmény.

A módosi kórháznál 1906. évi január hó 1-én 1000 korona évi fizetés és 240 korona lakbérrel rendszeresített kórházi gondnoki állás kerül betöltésre.

Főlkérem mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen kiállított kérvényeiket ez évi december hó 31-ig hozzám beküldeni sziveskedjék.

Nagybecskerek, 1905. évi december hó 13-án.

Jankó,
 alispán.

Hirdetés.

Crepaja községében egy jó írásu, az adóügyekben jártas írások folyó évi december 20-ától 3 hónapra, 80 korona havi fizetés mellett alkalmazást nyer.

Az adóügyekben való jártasság feltétlen szükséges.

Ajánlatok a községi jegyzőhöz nyújtandók be.

(1052—3.2)

Az előjáróság.

A közönség figyelmébe.

Alólirott nagybecskereki gyógyszerészek tisztelettel értesítik a közönséget, hogy ezentul a téli hónapokban november, december, január és februárban **az összes nagybecskereki gyógyszerertárat este 8 órakor zárják.**

A téli záróra az idén **december hó 7-ikétől** kezdve lépett életbe.

Együttal értesítjük a közönséget arról is, hogy a legujabb belügyminiszteri rendelet értelmében a már használt gyógyszeredényeket (tegeleket, dobozokat stb.) **ujból fölhasználni tilos** s ahányszor a gyógyszerre szükség van, a gyógyszerészeknek minden esetben **uj, használatlan gyógyszeredényeket kell adni.**

Nagybecskerek, 1905. december 7.

Kellner József, Benkovich Mihály,
 Décsi Ignác, Basch Ernő és Jakobi Ármin.

1036—3.3

8753. tkvi szám 1905.

1055—1.1

1142. szám. 1905.

1054—1.1

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. bíróság, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán dr. Stern Lázár ügyvéd nagybecskereki lakos javára 18 kor. 75 fillér tőke, ennek 1904. évi január hó 28-tól járó 5% kamatai, 16 kor. 19 fillér már megállapított, 8 kor. 75 fillér jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-c. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében özv. Milosev Szóza és Milosev Milos csentai lakosok ellen az ezen kir. járásbírósg területén Csenta községben fekvő és a csentai 1347. folyt. 1460. számú tkvben foglalt:

1. 3. dülő 50. hrsz. 3 hold I. oszt. szántónak a Milosev Milos és özv. Milosev Szóza nevéen álló $\frac{2}{3}$ részre 628 korona;
 2. a csentai 1509. számú tkvben felvett 2. dülő 50. hrsz. 3 hold szántónak a Milosev Milos és özv. Milosev Szóza nevéen álló $\frac{2}{3}$ részre 294 korona;

3. a csentai 1514. számú tkvben felvett 3. dülő 2 hold szántónak a Milosev Milos és özv. Milosev Szóza nevéen álló $\frac{2}{3}$ részre 432 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Csenta községében 1906. évi január hó 16. napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő ugy a tkvi hivatalban, mint Csenta községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, 1905. évi november hó 30-án, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál.

Tóth,

kir. járásbíró.

Nyomdász-

és (875—x.39)

könyvkötő-tanoncnak

jó házból való fiu

==== felvétetik. ====

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

Alólirott község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy Borcsa község vadászati joga — miután az eddigi bérlő az árverési feltételek 5-ik pontjának nem tett eleget — 1905. évi december hó 29-ik napján d. e. 10 órakor a községházánál 6 évre nyilvános árverésen bérbeadni fog.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Borcsán, 1905. évi december hó 12-én.

A község előjárósága.

Ház

szép kerttel, „Amerika városrész“
 Mercy-utca (2738. sz.) a kaszárnya közelében, igen előnyös fizetési feltételek mellett

eladó.

Ajánlatok a „Gyártelep“ sörfőzde részvénytársasághoz, Temesvárot, intézendők.

A ház megtekinthető délelőtt 11—12 óra és délután 1—2 óra között vagy 5 óra után.

1046—4.2

RÁMPÁS

literje 30 krajcár

Dr. Brájjer Lajostól.

Kapható

Zápolya-utca 1. szám alatt

a házmesteri lakásban.

(838—x.53)

HIRDETÉSEK

FELVÉTETNEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.